

Nr 10 dec 2010
Finlands

Synskadade

4 Presidentbesök
på Iiris

8 Intervju med
Birgitta Blokland

12 Nya vindar på
höstmötet

Innehåll Nr 10/10

- 3** Ledaren: Om gemenskap
- 4** Presidentbesök på liris
- 7** Nytt samarbetsförbund grundat
- 8** Intervju med Birgitta Blokland
- 12** FSS höstmöte 2010
- 14** Blindveckan 2010: Om rehabilitering
- 16** Blindveckan i NÖSS: En fyr i mörkret
- 18** Nordisk kvinnokonferens på Island
- 20** Meddelanden
- 22** Meddelanden från distrikten
- 26** Annonser: Brailledagen 2011 och punktskriftskurs
- 27** Julhälsningar
- 28** God Jul och kansliets öppettider

Finlands Synskadade är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade.

Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 99. Nummer 1/2011 utkommer 3.2, manusstopp 13.1.

Utgivare: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Parisgränden 2 A 1, 00550 Helsingfors
Tfn 09-6962 300

Chefredaktör: Sofia Stenlund
Tfn 09-6962 3017

e-post: sofia.stenlund@fss.fi

Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar: Tina Dunderfelt, tfn 09-6962 3010 e-post: tina.dunderfelt@fss.fi

Pärmbild: President Tarja Halonen på liris
Foto: Marika Mäkinen-Vuohelainen

ISSN 0789-5739

Näkövammaisten Keskusliiton kirjapaino,
Helsingfors 2010

Om gemenskap

”Det är meningslöst att tala om gruppens intressen, om man inte förstår individernas intressen” lyder ett gammalt citat om att arbeta tillsammans. Detta nummer av Finlands Synskadade handlar mycket om samarbete och gemensamma intressen.

Ett av våra allra viktigaste organ är förbundets egen styrelse som nu fått två helt nya ledamöter. Ett annat forum med stort förtroende och viktiga utmaningar framför sig är SAMS - samarbetsförbundet kring funktionshinder som ska samla det finlandssvenska handikappfältet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som ledstjärna.

En förutsättning för att handikappolitiska frågor ska beaktas är att man beaktar perspektivet på alla nivåer i samhället, i alla frågor.

En annan av dessa nivåer är förbundets egen intressebevakning där två frågor är högaktuella just nu. Dels utdelning av skyddsglasögon i skolorna inför

nyåret samt riksdagsvalet som inträffar i april nästa år. Båda målgrupperna representerar människogrupper som är svåra att nå och påverka. Dels unga människor vars tillvaro påverkas av många sorters förändringar livet, dels politiker vars vardag präglas av ständigt återkommande försök där olika grupper vill dela med sig av sitt budskap.

Informationssamhället har lett till att det svåraste inte längre är att lära sig och ta in budskap, utan att sälla och välja ut vilken information man vill ha. Intrycken konkurrerar med varandra och man måste lägga stor vikt vid hur man formulerar sig för att ärendet ska gå fram hos målgruppen. Aspekter som inte hade samma betydelse tidigare måste prioriteras allt högre idag.

För att ständigt kunna sälla bland intryck, avtryck och uttryck måste vi också vila våra sinnen. Först av allt ska vi koncentrera oss på en annan form av gemenskap, nämligen den samhörighet jultiden förhoppningsvis innebär för oss alla.

- Det är viktigt att vi har vänner i många olika åldrar, betonade presidenten.

Presidentbesök på liris

I President Tarja Halonens hand sattes en vit käpp, och framför ögonen ett par simuleringsglasögon då hon bekantade sig med synskadearbetet på liris. Seniorsklubbens medlemmar fick uppleva spännande ögonblick då presidenten dök upp mitt i kaffestunden.

President Halonen besökte service- och verksamhetscentret liris i samband med sitt huvudstadsbesök den 21 oktober. Presidenten bekantade sig med hjälpmedelsbutiken Aviris, Syncentret Visio, rehabiliteringsavdelningen för vuxna samt Seniorservicen. Utöver detta presenterades hon för informationstekniska lösningar för synskadade samt tillgänglighetslösningar på liris.

I Aviris intresserade sig presidenten bland annat för de talande armbandsuren med punktskriftsmärkning, förstoringsglas och lappar samt elektronisk förstoringssapparat. I syncentret Visio presenterade man det ljusrum som används för synundersökningar och hon fick prova på glasögon med gula linser som förhindrar bländning och förbättrar kontraster. Presidenten hörde sig för om antalet synskadade barn som föds årligen i Finland av Visios ansvariga optiker Tuula Kääriäinen.

I de vuxnas rehabiliteringsenhet berättade mobilityinstruktör Ritva Kurikka-Savolainen om synskadades rörelseträning. Presidenten tog modigt på sig glasögon som simulerade kikarsyn och provade med vit käpp på rörelsesituationen för de med allra svagast syn. Även presidentens lite skeptiskt inställda säkerhetsanställda vågade på presidentens uppmaning prova på samma sak.

På seniorservicen satte sig president Halonen i samma kaffebord. Klubbens tema under besöket råkade vara nedstämdhet och hur man bearbetar den.

”- Tillgänglighet är inte något som tas ifrån någon, men för er är det en nödvändighet.”

- Det är viktigt att vi har vänner i många olika åldrar, betonade presidenten. Unga personer håller oss kvar i livet.

ADB-utbildare Jari Mikola och servicechef Iiro Nummela visade vid datorn hur en blind och synskadad hanterar informationsteknik och de hjälpmedel som hör dit, som till exempel punktskriftsdisplay och talsyntes.

- Kan synskadade chatta? Frågade presidenten.

Angående bebyggd miljö och tillgänglighetsfrågor var presidenten väl upplyst.

- Tillgänglighet är inte något som tas ifrån någon, men för er är det en nödvändighet.

I Iris aula på tredje våningen lät sig president Halonen entusiasmeras av den taktila karta som japanska Nao Saito planerat över byggnaden.

I övrigt behandlades i diskussionerna under liris-besöket bland annat synskadade barn och ungas liv, från födelse till yrkesval, ledarhundsarbetet samt Synskadades Centralförbunds internationella verksamhet. I synnerhet utvecklings-samarbetet med Palestina och Ecuador intresserade president Halonen.

- Ni har något att ge andra länder. Ni kan fungera som ett uppmuntrande exempel, tackade presidenten som nyligen själv besökt Palestina.

Halonen har även en egen anknytning till Finlands synskadearbete. Under den lunch som avnjöts i slutet av besöket drog hon sig till minnes slutet av 1960-talet, då hon fungerade som socialsekreterare för Finlands studentkårers förbund. Hon var en av dem som kämpade för att frågorna i studentskrivningarna skulle ges i punktskrift till blinda elever.

- Besöket var mycket lyckat. Presidenten var spontan och frågade aktivt. Jag tror att en hel del av synskadearbetet förblev i hennes tankar. Förhoppningsvis kommer hon på besök igen, sa Synskadades Centralförbunds ordförande Esko Jantunen som fungerade som en av värdarna under besöket.

Från liris fortsatte presidentens huvudstadsbesök efter lunch till Sibbo storskog. Dagens program hade inletts i en skola i Alphöjden, där president Halonen deltog i en gemensam morgonsamling samt i en diskussionsstund med eleverna där människovärde och ett värdefullt liv diskuterades.

För Sibbo storskog passar den gåva som överräcktes till presidenten under besöket, en svampkorg med svampkniv i vide som tillverkats av en synskadad hantverkare. Till förbundet donerade presidenten en glasfågel, formgiven av Oiva Toikka speciellt för presidentens kansli.

**Text och foto:
Marika Mäkinen-Vouhelainen**

■ Gustav Skuthälla, ordförande i Psykosociala förbundet r.f. utsågs till ordförande för SAMS - samarbetsförbundet kring funktionshinder r.f.

Samarbete kring funktionshinder

De finlandssvenska handikapporganisationerna har redan länge strävat efter ett effektivare samarbete kring olika former av funktionshinder. Målsättningen har varit klar, att uppnå ett samhälle för alla och verka för att medlemsförbundens intressen i gemensamma frågor tas tillvara i samhället. Det nya förbundets styrelse har nu grundats, men FSS ordförande Gunilla Löfman som viceordförande.

Onsdagen den 24 november höll det nya förbundet, SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf, sitt höstmöte och valde en ordinarie styrelse. Till ordförande valdes Gustav Skuthälla och i styrelsen ingår representanter för alla medlemsförbund, det vill säga Svenska hörsselförbundet rf, Förbundet Finland Svenska Synskadade r.f., Psykosociala förbundet rf och Förbundet De Utvecklingsstördas Väl r.f.

Förbundet står inför ett utmanande första verksamhetsår. Samarbetsförbundet kring funktionshinder övertar ansva-

ret för Svenska kulturfondens understöd som tilldelats den sociala sektorn. Även ansvaret för de juridiska ombuden för det finlandssvenska handikappområdet övergår småningom till det nya förbundet.

Den nyvalda styrelsen tillträder den 1.1 2011. Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf utgår i sitt arbete från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, ser till att våra rättigheter garanteras i lagstiftning och att samhällets och allmänhetens attityder till personer med funktionsnedsättning förändras.

■ Birgitta Blokland har en lång bakgrund inom det organiserade synskadeområdet.

EBU:s generalsekreterare Birgitta Blokland: “Synskadades kanaler bör reflektera samhället”

År 2007 valdes Birgitta Blokland, bosatt i Spanien men representerar Holland, till generalsekreterare i Europeiska Blindunionen (EBU) som den första kvinnan på denna post i EBU:s 25 år långa historia. I början av oktober i år hölls Europeiska Blindunionens (EBU) styrelsemöte i Helsingfors, och Finlands Synskadade fick en pratstund med henne.

Den Europeiska Blindunionen har ett flertal stora projekt under arbete och många reformer på agendan. Bland dessa kan nämnas en uppdaterad grafisk profil, som bland annat även innefattar ny hemsida och ny logo. Med sina 45 medlemsländer är EBU en organisation med stort inflytande, men behovet av kompromisser är stort då de olika länderna har olika förutsättningar och fungerar på väldigt olika sätt. Det viktigaste är således att koncentrera sig på de gemensamma faktorer som enar fältet istället för olikheterna.

Birgitta Blokland har själv internationell bakgrund och erfarenhet och är idag bosatt i Spanien, där hon även har många egna projekt på gång. Birgitta har tidigare arbetat med PR och marknadsföring, därför var EBU:s nya grafiska linje ett kommunikationsprojekt som engagerade henne.

- Processen med EBU:s nya grafiska utseende inleddes redan 2008, berättar Birgitta. EBU arbetar mycket med andra organisationer och behöver ett starkt varumärke. Samhället ändras hela tiden och det är viktigt att profilera sig. EBU:s nuvarande logo, en person med en vit käpp i handen, ger en relativt ensidig bild av en mångsidig verksamhet. EBU arbetar för många olika grupper med nedsatt syn som gemensam nämnare.

Exempel på dessa är dövblinda och svagsynta personer vars synskada och situation inte karaktäriseras bäst av en vit käpp.

- Det minsta en organisation för synskadade kan göra är att själva fungera som ett gott exempel, förklarar Birgitta angående de krav på informationstillgång synskadeorganisationerna ställer på omvärlden.

En stor och akut fråga den Europeiska Blindunionen driver för tillfället gäller ett projekt där man eftersträvar att synskadade personer ska få större tillgång till litteratur och information i lättillgängliga format. Kampanjens målsättning har starkt stöd i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och kampanjen bedrivs i samarbete med andra organisationer, bland andra Världsbildunionen WBU, under mottot "Rätt att läsa". Kampanjen påvisar ett stort och omfattande behov av tillgång till litteratur i tillgängliga format för synskadade och personer med andra läshandikapp runt om i världen. Målsättningen är att alla ska få läsa aktuella böcker samtidigt.

Idag begränsas möjligheterna att sprida litteratur av förläggare och upphovsrättslig lagstiftning. Även om ett land producerat böcker i exempelvis Daisy-format på ett språk som talas även i andra länder, får böckerna inte distribueras över landsgränserna.

Hur kan var och en av oss bidra till att förbättra situationen i vårt land?

- Ingen är egentligen ovillig eller negativ till att överföra litteratur och information till ett tillgängligt format. Problemet är okunskap eller att man hänvisar till

ekonomiska faktorer, säger Birgitta. Birgitta Blokland ger ett exempel från en brittisk kampanj där man på sitt affischmaterial visar en hög böcker kompletterad med en text som informerar betraktaren om att synskadade enbart har tillgång till en bråkdel av dessa.

En dylik visualisering illustrerar problemet på ett konkret plan och ger en lättfattlig bild av situationen. Det är inte enbart för synskadade litteraturen är svårtillgänglig utan även för många äldre människor och personer med läshandikapp generellt - det finns en stor målgrupp.

Birgitta ger konkreta exempel på hur vi kan agera nationellt i praktiken för att arbeta vidare. Ett tillvägagångssätt är att engagera förläggarna för att få dem att se vilket ansvar och vilken nytta de har i frågan. Tillgänglighet kan bli något positivt! Birgitta ger också tips om att vidtala en författare som kan föra tillgänglighetens talan. Att involvera en inflytelserik person vare sig det handlar om författar- eller förläggarbranschen resulterar i en värdefull ambassadör för rätten att läsa, även med hänvisning till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Sitt arbete inom EBU inledde Birgitta via den holländska synskadeorganisationens kvinnokommitté, där hon sedan rekryterades till det internationella arbetet lite av en slump. I Europeiska Blindunionen fungerade hon som kvinnokommitténs ordförande i sju år och fick många för-

ändringar till stånd. Angående kvinnors målsättningar och möjligheter till delaktighet och de grupper av enbart kvinnor som organiserar sig inom synskadeområdet säger Birgitta så här:

- Ibland måste man vara exklusiv och arbeta skilt en tid för att sedan kunna synliggöra sig och därmed inkluderas i det mansdominerade samhället, förklarar Birgitta. Målsättningen är ju att upplösa grupper av minoriteter i ett längre perspektiv och jämna ut representationen.

Birgitta Blokland pekar också på de rent faktamässiga och påtagliga orsakerna till en mer jämlik representation inom synskadeorganisationerna: eftersom kvinnor är i numerär majoritet och dessutom generellt sett lever längre än män, borde detta reflekteras både inom ledande poster inom synskadeorganisationerna och i samhället i övrigt.

- Detta gäller också de unga, förklarar Birgitta. Om man inte har en aktiv representation bland till exempel kvinnor och unga är det svårt för dem att påverka de beslut som fattas. Vi synskadade är inte en grå massa utan varken ålder eller kön! Samhället bör få se den mångfald som finns också inom gruppen.

Utöver sina förtroendeuppdrag har Birgitta Blokland också andra aktuella projekt. Hon har tillsammans med sin sambo Rafael, även han synskadad, förverkligat ett projekt som gör konst av punktskriftsalfabetet. Idén utgörs av flera cirkelformade tavlor som kan presente-

ras var för sig eller som tillsammans utgör ett budskap, då cirklarna placeras som cellerna i punktskriftsalfabetet.

- För mig har tecknandet och målandet varit ett sätt att överleva och göra världen vackrare, berättar Birgitta Blokland. Som barn tyckte jag att punktskriftspappret var tråkigt, då placerade jag cellerna med sötsaken Smarties istället, det gjorde läxorna mycket roligare!

Text och foto: Sofia Stenlund

The voice of blind and partially sighted people in Europe

■ På bilden ser vi EBU:s nya logotyp, som lanseras inom 2010. Logon åtföljs av devisen "the voice of blind and partially sighted people in Europe", ungefär "För Europeiska blinda och synskadades talan".

Om Birgitta Blokland

Ålder: 45

Aktuell med: Generalsekreterare i Europeiska Blindunionen

Bakgrund: Föddes i Sverige i en familj med holländska föräldrar. Har bott i Mexico, Holland, Canada och Spanien.

Familj: Sambo Rafael Arias, konstnär

Karriär: Har arbetat med PR- och kommunikationsfrågor, senast på IKEA:s kontor i Amsterdam. Arbetar även som konstnär, deltar för närvarande i en utställning av modern konst i Madrid där hon ställer ut runda tavlor under benämningen "The art of Braille" (ungefär punktskrift som konst).

■ De juridiska ombuden Johanna Lindholm och Ulrika Krook samtalar med några av FSS medlemmar.

Nya vindar i FSS styrelse

FSS höstmöte präglades i år av förändringar av olika slag. Dels fungerade mötet som provarrangemang för ett nytt möteskoncept där själva höstmötesförhandlingarna ska avklaras på den första mötesdagen. Kvällen och den andra mötesdagen viks åt annat aktuellt program, i år var det de juridiska ombuden som berättade om sin verksamhet. Dessutom fick förbundet ny viceordförande och två nya styrelseledamöter för det kommande året.

Mötesordförande Stefan Andersson uppmanade till sakliga diskussioner för att den tidtabell som lagts upp skulle hålla, och så blev det för det mesta. Efter val av mötesfunktionärer var det dags för kandidatnominering till posterna som viceordförande samt två styrelseplatser. Rösterna räknades medan mötet inledde

diskussionen om verksamhetsplan och budget för 2011. Bland de mer radikala tankarna föreslog Jarkko Setälä en utredning av möjligheterna att ansluta sig till Synskadades Centralförbund på vissa villkor. Förslaget röstades dock ner, även om samarbetet med SCF konstaterades mycket viktigt.

En motion angående reglerna för bocchiaspelet ledde till en livlig debatt som avslutades med konklusionen: "Låt oss inte vara osams utan istället ha roligt tillsammans!" och motionen drogs tillbaka. När rösterna räknats till val av viceordförande mellan flera goda kandidater stod det klart att mötet valt styrelseledamot Bengt Ahlvik från Jakobstad som viceordförande 2011.

- Jag har varit med i fem år och funderade länge om jag har vad som krävs för att ställa upp i valet till denna post. Jag har både fast och mobiltelefon om någon vill ringa till mig, uppmanade Bengt Ahlvik medlemskåren då han tackade för förtroendet.

Hela verksamhetsplanen och budgeten hanns med innan det var dags för rösträknarna att återvända med följande resultat. Eftersom Bengt Ahlvik valts till viceordförande var även fyllnadsval aktuellt, och Lilian Söderman valdes i hans ställe för det kommande året. Som nya styrelseledamöter omvaldes Gabriella Lundén och som ny i styrelsen Bir-

gitta Storbacka som även fungerar som ordförande för FSS kvinnoarbetsgrupp. Så var mötesförhandlingarna avklarade, och det var dags för middag och samvaro. Ännu en nyskapande punkt på dagordningen var en programpunkt från distriktsföreningarna. Denna gång var det Norra Österbottens Svenska Synskadade som presenterade en humoristisk parodi på en paneldebatt bestående av bland andra svenska miljöpartiets Maria Wetterstrand, Mari Kiviniemi och Matti Vanhanen. Publiken fick ta del av programmet i mörker och tilltugg delades ut.

Söndagen inleddes med de juridiska ombuden inom den finlandssvenska handikappsektorn. De två ombuden Ulrika Krook och Johanna Lindholm berättade lättfattligt och konkret om såväl aktuella intressebevakningsfrågor som hur den individuella serviceplanen bör se ut. Det var informativa och faktafyllda timmar som även kommer att distribueras på CD till distrikten för att alla ska kunna ta del av informationen.

Text och foto: Sofia Stenlund

FSS styrelse verksamhetsåret 2011 ser således ut så här:

Ordförande: Gunilla Löfman

Viceordförande: Bengt Ahlvik

Styrelseledamöter: Kenneth Ekholm, Rolf Söderlund, Gabriella Lundén, Patrik Paulin, Birgitta Storbacka och Lilian Söderman

■ Tf informationschef Cecilia Weckman fungerar som ansvarsperson för Blindveckan. Här tillsammans med föreläsare Bengt Ahlvik.

Blindveckan uppmärksammade rehabiliteringens betydelse

I november i år arrangerades den 87:e Blindveckan. Programmet är resultatet av ett samarbete mellan Synskadades Centralförbund och FSS och bestod bland annat av rundtur på rehabiliteringsenheten på liris och en föreläsning med styrelseledamot Bengt Ahlvik som talare.

- Jag vill ge er mina erfarenheter av rehabilitering. Eller snarare min erfarenhet av brist på rehabilitering, förklarade Bengt Ahlvik inledningsvis. Bengts berättelse innefattar omfattande och långdragen sjukhusvård i ett tidigt

skede, då hans öga skadades i samband med en olyckshändelse som väldigt liten. Månadslånga sjukhusvistelser ledde till flera olika problematiska följsituationer. Bengt delade med sig av en personlig och rörande berättelse om

sitt liv som innefattade många känslomässiga minnen om utanförskap och hur det var att vara barn och uppfattas som annorlunda.

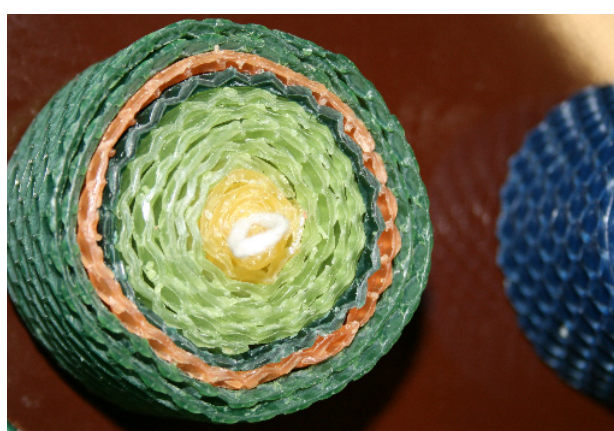
- Jag låtsades kunna se och blev väldigt bra på att manipulera både kompisar och lärare. I något skede sprack den bubblan också - ser man inte så ser man inte, förklarade Bengt.

Trots de svårigheter som kantat barndomen är Bengt Ahlvik ändå hoppfull och vill uppmuntra andra att se de möjligheter han inte fick, som ett starkt och mångsidigt nätverk att stöda sig på och den kunskap som finns idag. För att bidra till att förverkliga detta fungerar han idag som styrgruppsordförande för projekt Livbojen, där en av målsättningarna är att bygga upp ett fungerande nätverk kring synskadade personer. Under sitt anförande på Blindveckan lyfte Bengt Ahlvik bland annat fram ungdomsverksamheten samt betydelsen av att medlemmarna själva är aktiva och engagerade i FSS.

- Vi måste själva komma fram med idéer! Kom fram med dem och var inte tysta! uppmanade Bengt Ahlvik.

Bengt Ahlviks anförande sändes via Synskadades Centralförbunds webbradio, och alla distrikt kommer att få ett eget exemplar av skivan. Förutom föreläsningen bestod programmet av en rundtur på SCF:s rehabiliteringsavdelning. I evenemanget deltog ett trettiotal svenskspråkiga medlemmar.

Text och foto: Sofia Stenlund

En fyr i mörkret

Glada förväntansfulla röster, smällande klackar emot stentrapporna. Tjugotre förväntansfulla ungdomar står utanför dör dörren till vårt mörkklagda verksamhetscenter Fyren. Det är närvårdarstuderande som vill pröva hur det är att vara synskadad!

Datum är tisdagen den elfte november och klockan närmar sig fjorton när vi öppnar dörrarna till vårt Pimé Cafe. En efter en kryper de in under mörkläggningsdraperiet framför dörren. Vi är tre personer som ledsagar dem fram till serveringsbordet. lite trögt går det, de stretar emot och påpekar att det är

alldeles för mörkt. På serveringsbordet finns en läskande kall dryck i ett högt vinglas (obs, det är inte vin!) och kaffe. Så finns en tallrik med småplock som de själva tar i handen.

Vinglasen eller kaffet bär ledsagarna. När samtliga har en stol under rumpan och

ett bord framför sig kan man lyssna till en intressant dialog mellan ungdomarna, rop och fnissanden när någon tafsar på sin bordsgranne. En annan blir trampad på tårna, vindruvor och popcorn rullar in under bordet. Igenkännande utrop: är det du som sitter bredvid mig? Många frågar också om det verkligen är så mörkt när man är blind. När alla hittat mun och tilltugg försöker vi få lite ordning på torpet så vi kunde framföra vår parodi i en panel debatt med rikspolitiker inom citationstecken. Vi tror att våra gäster uppskattade vårt framförande av applåderna att döma.

Det fanns också andra gäster än ungdomarna och vi tackade alla för visat intresse. Så ledsagade vi alla ut till ljuset i trappan. Det hördes en djup suck av lättnad när man kunde lämna mörkret bakom sig. Nere i trapphuset hade rehabiliteringsrådgivare Pia Nabb en hjälpmedelsutställning, föreningens broschyrer och så fanns ett frågeformulär där den som ville kunde skriva ner sina tankar och känslor efter vistelsen i mörkret.

Här är några av besökarnas tankar:

”Det var positivt, och jag märkte att jag lyssnade på vad som hände runt omkring mig. Jag var trygg för att jag fick ledsagning och tänkte samtidigt på hur värdefull min syn är.”

”Till en början tyckte jag det var hemskt, men när jag lugnat ner mig kunde jag sitta och lyssna till andras röster och bara ha det skönt.”

”Jag tyckte att min hörsel skärptes och jag kunde tänka på hur allt smakade. Det var en mycket lärorik upplevelse.

Så hade vi en paus till kl. 18, när vi igen öppnade caféet. Den här gången var de flesta besökarna äldre personer som var ganska försiktiga när de rörde sig i mörkret. När alla gäster lämnat oss hade vi en träff för våra medlemmar. Under några år har vi utnämnt årets synskadeaktivist, eller blindstyre inom citationstecken. Det har varit personer som verkat för att synliggöra synskadades problem och på annat sätt hjälpt synskadade idet vardagliga livet. I år var det Pia Nabb som tilldelades titeln blindstyre. Vi överräckte en tavla med följande text: ”Blindveckan 2010: vi utnämner Pia Nabb till årets synskadeaktivist, blindstyre. Vi har haft glädjen att få ha dig som rehabiliteringshandledare i vår förening. Du har uppmuntrat och engagerat dina synskadade klienter till ett så självständigt, meningsfullt och aktivt liv som synhandikappet medger. Du har sett hela människan, din utstrålning och omtänksamhet har räckt till för oss alla. Tack Pia för att du är just den du är. Norra Österbottens Svenska Synskadade.

Vi ville också ge Pia ett minne från våra medlemmar. Det blev en fyr i lysande blått med ett ljus inne i fyren. Det brinnande ljuset är Pia. Vår önskan är, att när ljuslågan brinner kommer Pia ihåg oss här i Norra Österbottens Svenska Synskadade.

Text: Ann-Britt Mattbäck

Nordisk kvinnokonferens på Island 30.9-2.10.2010

En dag på våren ringer telefonen hemma hos mig. Då jag svarar hör jag att det är Birgitta som genast säger att hon vill bekänna sina synder. Innan jag hinner fråga, berättar hon att hon anmält mig till nordiska kvinnokonferensen på Island – till min stora glädje. Det är bäst att behärska sig med tanke på risk för nya askmoln på himlen och inte ta ut glädjen i förskott.

Sommaren blåser snabbt förbi, och resan till Island och konferensen blir verklig. Vi kommer till ett i mitt tycke annorlunda land. Det känns som om man landat på månen, och jag kan förstå att fantasin flödat här för dåtidens författare. Med fog kallas Island sagornas ö. På denna ö bor det drygt 300000 personer, varav ca 120000 i Reykjavik (rökviken), världens nordligaste och glesast befolkade huvudstad.

Vi kommer fram till målet för bussresan – Solheimar, ett stort område på bondlandet. Där ska konferensen hållas och vi deltagare vistas. Det är första gången i mitt liv som jag inte kan låsa om mig till natten, men trots det sover jag tryggt och gott, kanske för att jag utanför fönstret kan se en kyrka med ett kors. Solheimar grundades 1930 främst med tanke

på handikappade och deras möjlighet till ett gott liv. Dessutom finns det konferensutrymme och hotellverksamhet. Landskapet är storslaget, varför jag njuter i fulla drag. Dessutom bjuder dagarna på intressant program och många nya intressanta bekantskaper.

Att få träffa många kvinnor från de olika nordiska länderna är en upplevelse i sig, och jag känner att vi har mycket gemensamt fastän omständigheterna varierar. Egentligen borde vi samarbeta mera inom Norden. Kanske vi kunde börja med att rikta blickarna till vårt västra grannland. Från Sverige deltar sju damer, från Norge fem, från Danmark fyra, från Finland åtta och från Island tio plus någon ledarhund. Därtill har vi två tolkar till vår hjälp. Jag upplever genast stämningen som mycket god och trevlig, för

många bjuder på sig själva och delar med sig av sina erfarenheter och tankar. Programmet är omväxlande både med tanke på ämne och utformning. Föreläsningar varvas med meningsfulla diskussioner i grupp. Rubriken för konferensen är: Synskadade kvinnors liv – från barndom till pensionär, och för varje dag finns en underrubrik. Första dagen öppnas konferensen på kvällen.

Andra dagen är ämnet: Barndom, ungdomstid – förväntningar och rollmodeller. Riikka Hänninen berättar om sitt liv och inleder med att sjunga Jag älskar livet. Hennes varma, personliga berättelse och sång berör åtminstone mig, och jag känner mig stolt över att jag kommer från samma land som hon. En ung kvinna från Norge är nästa talare i tur. Rubriken är Flört, synskada och kroppsspråk. Hon rekommenderar synskadade att flörta via bloggar, facebook o.d. Nästa talare är isländska och ämnet Att bli mor trots synskada. Svåra frågor berörs på ett naturligt sätt, fastän det inte finns entydiga, enkla svar. Merja Heikkonen från Finland talar över ämnet Att välja bort modersrollen p.g.a. synskada. Hon relaterar till en annan kvinna, som valt bort barn p.g.a. genetisk ögonsjukdom. Hon betonar att vi bör respektera andras val. Slutligen får vi höra en kvinna tala över ämnet Att växa upp med en blind mor. Hon menar att hon tidigt fick ta stort ansvar i livet. Hon bjuder också på fördelar med att ha en blind mor, t.ex. i lägre tonåren lånade hon mors vita käpp – utan mors vetskap – för att komma in på krog, vilket lycka-

des. Dessutom fick kamraten komma in som ledsagare. Den innehållsrika, intensiva dagen avslutas med fest middag och underhållning.

Ämnet för tredje dagen är: Den arbetande kvinnan, pension, hälsa och fritidsaktiviteter. Tina Nummi-Södergren från Sverige inleder dagen med att tala över ämnet Att vara i arbete och hur organisera sin tid för att kunna kombinera arbete, familjeliv och fritidsaktiviteter. Hon visar på möjligheter men behov av stöd från andra människor. Därefter får vi ta del av information om ett service center för synskadade och dövblinda på Island. Innan vi lämnar Solheimar behandlas ämnet förenings- och fritidsliv. Dagens höjdpunkt närmar sig: bussen tar oss till Blå Lagun via Reykjavik.

Konferensen avslutas med varmt, avslappnande bad utomhus i Blå Lagun och en delikat middag i restaurangen. Blå Lagun, ett naturens Spa, rekommenderas varmt för den som besöker Island. Vattnet lär vara rikt på mineraler, och att bada i lagunen anses hjälpa mot många hudsjukdomar, t.ex. psoriasis. Jag provar på att smörja in mig i vit lera, vilket skulle göra mig yngre och vackrare, men min man märker inget då jag kommer hem. Kanske krävs det flera gyttjebad. Huvudsaken är att jag känner mig pig-gare efteråt.

Denna innehållsrika resa lever jag länge på, m.a.o. jag är oerhört tacksam för att ha fått delta i konferensen.

Text och foto: Lilian Söderman

Meddelanden

Tillgänglig webbutik i Finland

På Hyvä ikä –mässan i Tammerfors presenterades för första gången hjälpmedelsbutiken Aviris webbutik som har planerats så att den är tillgänglig för alla. Synskadade och andra personer med synbegränsningar kan på så sätt enkelt köpa hjälpmedel som underlättar de vardagliga sysslorna och tillgången till information utan att stöta på de irriterande återvändsgränder som annars ofta förekommer i butiker på internet. Webbutiken har grundats för att underlätta införskaffandet av hjälpmedel för Synskadades Centralförbunds egna kunder och för att fungera som en modell för dem som planerar att påbörja butiksverksamhet på internet. Det blir allt vanligare att handla på internet och om man vill att webbutikerna ska vara tillgängliga för alla måste man ta det i beaktande redan i planeringsskedet då den tekniska grunden för servicen görs. I en tillgänglig webbutik sker handlandet smidigt och tryggt också med synskadehjälpmedel som tex. förstöringsprogram, talsyntes och punktskriftsdisplay. Förutom hjälpmedelsbutiken Aviris lanseras nu också hantverksbutiken Sokevas webbutik, där man säljer hantverksprodukter till enskilda konsumenter. Aviris webbutik har genomförts som en del av Synskadades Centralförbunds projekt där man har utvecklat ett tillgängligt publiceringssystem för förbundet. Ett tillgäng-

ligt och lättanvänt system jämställer innehållsproducenterna så att också helt blinda användare nu kan uppdatera innehållet på internet och upprätthålla en webbutik med hjälp av sina egna hjälpmedel. De internetsidor som har gjorts i det här systemet är också tillgängliga för alla användare.

Det finns väldigt få tillgängliga webbutiker och publiceringsverktyg i världen. Systemets plattform har förverkligats av Helsingforsföretaget Twinkle Oy för SCF:s del.

Samtliga av SCF:s internetsidor kommer att flyttas till det gemensamma systemet i slutet av år 2010. Det kommer att finnas sammanlagt ca 40 administratörer för internetsidorna av vilka ungefär 20 % är synskadade. Ibruktageandet av det tillgängliga publiceringsverktyget stöder för sin del synskadade personers möjlighet att fortsätta arbeta. SCF har fått bidrag från RAY och Kommunikationsministeriet för att utveckla sina tillgängliga webbtjänster.

Mer information finns på:

Hjälpmedelbutikens Aviris hemsida,
www.aviris.fi

Synskadades Centralförbunds hemsida,
www.nkl.fi

Hantverksbutiken Sokevas hemsida,
www.sokevacityo.fi

Källa: www.nkl.fi

Riku Virtanen är Tröskeln r.f.:s nya ordförande

Riku Virtanen från Åbo valdes till Tröskeln r.f.:s (Kynnys r.y.) nya ordförande för år 2011. Tröskeln är en människorättsorganisation för medborgare med funktionsnedsättning och valet förrättades på höstmötet i Åbo den 30.10.

Motkandidat var Tröskeln r.f.:s sittande ordförande Amu Urhonen från Tammerfors. Som målsättning under sin ordförandeperiod listade Riku Virtanen att utöka Tröskeln r.f.:s internationella verksamhet, att förtydliga verksamheten samt att förbättra intern och extern informationsgång.

Riku Virtanen har varit styrelsemedlem i Tröskeln r.f. sedan år 2004 och överflyttas nu från positionen som vice ordförande till ordförandeposten.

Tröskeln r.f. är en landsomfattande organisation som på olika sätt befrämjar handikappade personers grundläggande

och mänskliga rättigheter inom alla samhällets delområden genom att bland annat bedriva publikations- och intressebevakningsverksamhet.

Riku Virtanen utexaminerades som jur. kand. från Turun yliopisto i oktober 2008 och har i sina studier specialiserat sig på människorättsärenden och att förverkliga handikappades rättigheter i ett internationellt perspektiv. Tröskeln r.f.:s principer passar väl ihop med Riku Virtanens syn på världen.

- Denna verksamhet motsvarar det jag vill göra. Redan då jag ansökte om studieplats på universitetet visste jag att jag vill befrämja handikappades möjligheter till delaktighet i samhället, säger Virtanen.

Riku Virtanen är även sakkunnigmedlem i Finlands Dövblinda r.f.:s styrelse.

Källa: yle.fi

Marja Pihkala ny verkställande direktör för Invalidförbundet

Marja Pihkala, magister i statskunskap, har valts till Invalidförbundets nya verkställande direktör från och med den 1 mars 2011. Förbundets nuvarande VD Raimo Lindberg går i pension i slutet av februari.

Marja Pihkala har från och med år 1986 arbetat med olika uppgifter inom Invalidförbundet, senast som förbundets

organisationschef. Hon har även fungerat som Handikappforums och det riksomfattande handikapprådet VANE:s ordförande.

Invalidförbundet r.f. är en påverknings- och serviceverksamhetsorganisation för personer med fysiskt handikapp. Invalidförbundet har cirka 33 000 medlemmar i 160 medlemsföreningar. Förbundet sysselsätter 2000 personer.

Meddelanden från distrikten

Svenska Synskadade i Östnyland r.f.

Svenska Synskadade i Östnylands julfest är onsdagen den 15.12.2010 kl. 17 på restaurang Hanna-Maria i Borgå. Anmälningar senast 8.12.2010 i Borgå till Stina tel: 582 514, Marita tel: 5244 092 eller Catharina på tisdagar kl 10-12 tel: 581 115. Lovisaborna anmäler till Rose-Marie tel: 533 467. Vi äter julfest, sjunger julsånger och Lucia kommer på besök. 10€/person.

Svenska Synskadade i Östnyland r.f. önskar alla en God Jul och ett riktigt Gott Nytt År 2011.

Vi har julstängt tisdagen den 28.12.2010.

Alla är varmt välkomna!

Svenska Synskadade i Mellersta Nyland r.f.

Hösten börjar närma sig sitt slut och julen är vid dörren.

Den sista måndagsträffen är den 13.12. Julfest med allsång och dignande julfest firas torsdagen den 16.12 kl 16.30 på Hörnan. Kom med och stäm upp till sång!!

Anmäl dig till kansliet senast måndagen den 13.12.2010

Sista vattenjumpan för i höst, blir den 17.12.2010. Vårterminen börjar igen 14 januari 2011.

Kansliet har julstängt mellan den 20.12 – 9.1.2011.

Vi träffas igen på måndagsträffen efter julfirandet den 10.01.2011.

Distriktssekreteraren samt styrelsen vill önska alla medlemmar samt samarbetspartners en GOD JUL och ett lyckosamt Nytt År 2011!

Kansliet är öppet må-ti 9.30 – 13.30, to 13.30-15.30

Hörnans tel: (09)-612 1779

Vasa Svenska Synskadade r.f.

- Boccia spelas nästa gång onsdagen 12 januari 2011. Träff på Lyktan kl. 18.

- Mimoselkurs i samarbete med Folkhälsan hålls på Indigo, Storalångg.44 (fd Rasku) varannan torsdag (jämna veckor) kl.13-15. Elisabeth Weijola och Maj-Britt Aspö leder gruppen. Torsdag 9.12 hålls sista träffen före jul.

- En träff under temat "om julen" hålls på Lyktan, Skolhusgatan 40 C tisdagen 14 december kl.13-15. Den som vill tar med ett julminne, en julsång, julklappstips, juldikt att dela med sig av. Vi umgås, dricker glögg, kaffe, äter jultårter och pepparkakor. Eventuellt får vi besök av Korsholms lucia också. Anmäl er senast 9.12 till kansliet.

- I januari kommer vi att ha en träff där vi diskuterar två böcker under ledning av Ruth Lawast. Böckerna vi ska diskutera är "Stor över en natt" av Kristina Lång och

”Döbelns gränd” av Robert Åsbacka. Läs gärna böckerna på förhand.

- Punktskriftsintresserade kommer att träffas i januari för att diskutera när kurserna ska dra igång. Datum meddelas senare.
- Stolgymnastiken kör igång i januari 2011. Lyssna på medlemsbandet för mera information.
- Kansliets telefonnummer är 06-3170654 och 045-3213320. Telefontid mån-tor kl.9-11. Distriktssekreterarens kansli finns tillfälligt på Vasaesplanaden 17 i 3. vån, rum 316. Vid försändelser används Skolhusgatan 40 C som adress.
- Kansliet håller stängt och distriktssekreteraren är ledig 20.12.2010-9.1.2011. Tack till alla för det gångna året och välkommen med i verksamheten efter juledigheterna. Vi vill önska alla medlemmar och andra en riktigt stämningsfull jul och ett gott nytt år!

Styrelsen och distriktssekreterare Tina Back.

Svenska Synskadade i Västnyland r.f.

Svenska synskadade i Västnyland r.f. önskar förbundet FSS, dess personal, distriktsföreningarna och alla deras medlemmar en God Jul och ett Gott Nytt År 2011.

Svenska synskadade i Västnyland r.f. firar julfest lördagen den 18 december 2010 kl. 16.00 i restaurang Gamla Posten,

Hangö.

Bussens avgår från Ingå kl. 14.15, från Karis kl. 14.40 och från Ekenäs kl. 15.00. Anmälning senast må 13 dec. till B. Sandberg tfn 040-544 8313 eller till B. Nordström tfn 019-231 118. Välkommen med!

Styrelsen.

Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f.

Ett stort tack till alla som medverkade och ställde upp under Blindveckans evenemang på Fyren.

Julfesten hålls söndagen den 12.12 kl 14.00 vid Uffes Bar i Purmo. Julbordet dignar av läckerheter och delikatesser, dessutom får vi njuta av stämningsfullt program. Priset för julmiddagen är 20,- €. Bussen kostar 5,- € /person och kör enligt följande tidtabell:

Karleby, busstation	kl 12.35
Kronoby, S-Market	kl 12.50
Edsevö, Neste	kl 13.00
Sursik, riksväg	kl 13.05
Jakobstad, Fyren	kl 13.20

Anmälningar och tilläggsuppgifter via Ann-Sofie på Fyren tfn 7234 880 eller 050-3795 658.

Taltidningen ÖT:s medarbetare inbjuds till en gemenskapskväll med program och julgröt tisdagen den 14 december kl

18.00 på verksamhetscentret "Fyren",
Otto Malmög. 9 A 21 i Jakobstad.

Kansliet är julstängt 22.12.2010 -
10.1.2011.

Vi inleder det nya verksamhetsåret med
föreningsträff preliminärt tisdagen den
11 januari kl 18.30 på Fyren.

Vattengympan på Östanlid startar igen
12.1.2011 grupp 1 kl 12 och grupp 2 kl
13.

Mimosel för damer inleder sina träffar
onsdagen den 12.1 kl 13 och Mimosel för
herrar startar onsdagen den 19.1 kl 15 på
Fyren.

Mera info om evenemangen på med-
lemsbandet eller från Fyren.

Hälsar styrelsen

I skenet från juleljus, med stämningsfull
julmusik samt till doften av glögg och
pepparkakor vill vi sända våra julhäls-
ningar till alla läsare.

Styrelsen för Norra Österbottens Svenska
Synskadade r.f. tackar medlemmar och
personal både inom NÖSS, de andra
distriktsföreningarna och förbundet FSS
för gott samarbete under det gångna
året och samtidigt tillönskar vi alla

En God Jul och Ett Innehålls- och Fram-
gångsrikt Nytt År 2011!

Distriktssekr. Ann-Sofie Grankulla önskar
alla En Fridfull Jul och Ett Gott Nytt År!

Ålands Synskadade r.f.

Vintern är här igen! Hösten har gått
snabbt och det är snart jul. Denna tid på
året kan vara hektiskt, men när julen väl
kommer, brukar det innebära en möjlig-
het till lugn och ro och samväl med
familj och vänner. Det gäller att fokusera
på det viktigaste av allt; tid tillsammans
med nära och kära.

Kontaktuppgifter:

Organisationssekreterare Erika Jansson
(tidigare Strömberg, eftersom jag just
gift mig) finns anträffbar på Ankaret,
Johannebovägen 7, måndagar kl. 9-13,
och på HandiCampen, Skarpansvägen
30, torsdag-fredagar kl.9-15.30.

Kom gärna in till mig eller ring!

Ankaret, tel. 018-19670

HandiCampen, tel. 018-527 362

Mobil: 0457 34 38 950

E-post: aland.syn@aland.net

Hemsida: www.handicampen.ax/syn

Höstmötet 2010!

På höstmötet den 30 oktober 2010
valdes följande styrelse för år 2011. Börje
Troberg omvaldes som ordförande och
Viva Holm nyvaldes som vice ordföran-
de. Mary Niemi och Bern Löfman omval-
des, medan Carola Eriksson och Per-Olof
Slotte valdes till nya styrelsemedlemmar
för år 2011. Som första suppleanter för år
2011 valdes Dorrit Mattsson och som
andra suppleant valdes Fjalar Nylund.
Föreningen tackar de avgående styrelse-
medlemmarna, Ann-Mari Mattsson, vice

ordförande, och Lisbeth Eriksson, ledamot för sitt arbete inom styrelsen år 2010. Kerstin Forssberg är även detta år kassör, utanför styrelsen.

Kommande aktiviteter under vintern:

- Julbasar/marknad på Ankaret. Lördagen den 4 december.
- Syntolkad teaterföreställningen, Stads-
huset

Söndagen den 5 december kl. 14.00

Pris: 15 € / 12 €

Teaterföreställning: "Den girige" av
Molière

- Julfest på Ankaret, med lucia, fredagen
den 17 december kl. 17.00

Simningen våren 2011:

Den populära simningen vid Folkhälsans
Allaktivitetshus fortsätter efter julen, alla
fredagar kl. 13-14, med början den 4
februari 2011. Sista simtillfället, under
våren är fredagen den 13 maj 2011.

Anmäl dig på telefon: 0457 34 38 950

Pratsam/Taltidningen kostar

Ordinarie medlemmar 100 € för helår

Ordinarie medlem 50 € halvår

Icke medlem 120 € för helår.

Icke medlem 60 € för halvår.

Kontakta Lars Nylund på telefon:
0405062327 för frågor om taltidningen.

Kontakta Erika Jansson på telefon:
04573438950 om du är intresserad av att
prenumerera på taltidningen. Lycka till!

För att hålla er uppdaterade om våra
aktiviteter fortsatt att lyssna på Taltid-
ningen, Medlemsbandet och kolla i
kalendern i lokaltidningarna.

Gå även in på hemsidan under Aktuellt,
den blir uppdaterad lite nu och då: [www.
handicampen.ax/syn](http://www.handicampen.ax/syn)

Bli medlem

Välkommen som medlem i Ålands Syn-
skadade r.f. antingen som ordinarie eller
som stödjande medlem. Som ordinarie
medlem krävs läkarintyg. Kontakta då
ögonpolikliniken på telefon 018-353339
och tala med Nina Jansson.

Medlemsavgift för ordinariemedlemmar
är 10 € och för stödjande 15 €. Som
medlem får du medlemsbrev, FSS-tid-
ningen, HandikappBulletinen och andra
utskick. Du kan även delta i andra ar-
rangemang. Du kan stöda Ålands Syn-
skadade r.f. genom att göra en inbetal-
ning till föreningen, som gåva eller
donation till bankkonto ÅAB: 660100-
2305365

Tack!

Önskar ni att vi ordnar kurser eller om ni
har andra idéer som ni vill skulle vilja
införa, så är det bara att ringa till Erika
tel. 0457 34 38 950

Ha en jätte bra Jul och jag önskar er
ännu en gång, Gott Nytt År!

Åbolands Synskadade r.f.

Åbolands Synskadade r.f. önskar
förbundet, dess personal, distrikts-
föreningarna och deras medlemmar en
riktigt god jul och ett riktigt gott nytt
år!

Inbjudan: Braille-dag 2011

Välkommen att fira Braille-dag tisdagen den 18 januari 2011 klockan 18 på Fyren, Otto Malmsgatan 9 A 21 i Jakobstad. FSS punktskriftsarbetsgrupp besöker föreningen.

Plock ur programmet:

- Presentation av boken om Jakobstadsbon Frans Lejon
- Korandet av årets Braillör
- Musikunderhållning
- Det blir naturligtvis även kaffeservering

Anmäl dig senast fredagen den 14 januari till Fyren, telefon (06) 723 4880 eller 050-379 5758.

Träffen ordnas av FSS punktskriftsarbetsgrupp i samarbete med NÖSS och Svenska Studiecentralen.

Hjärtligt välkommen med!

Välkommen på kursen

Punktskrift till nytta och nöje

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. kommer att ordna en kurs med temat Punktskrift till nytta och nöje. Kursen är tredelad. Den första delen hålls under tiden 7-11.3, den andra 23-27.5 och den tredje 5-9.9.2011. Kursplats är Kurs- och semestercentrum Koivupuisto i Ylöjärvi, nära Tammerfors.

Kursen riktar sig till dig som kan grunderna i punktskrift men vill lära dig mera. Kanske känner du att du vill uppdatera dina kunskaper efter att en längre tid inte använt dig så mycket av punktskrift, eller kanske du vill fördjupa dina kunskaper. Vi vill visa att punktskriften kan vara både till nytta och nöje.

Pris: Kursen kostar 20 euro per vecka

Du kan anmäla dig redan nu. Sista anmälningdag är fredagen den 14 januari. För anmälningar och mer information kontakta Tessa Bamberg, tfn (09) 6962 3024 eller 050-462 3181.

Varmt välkommen med på en inspirerande kurs!

FSS punktskriftsarbetsgrupp i samarbete med Svenska Studiecentralen

Julhälsningar

Jag tillönskar alla läsare, speciellt alla medlemmar, både ordinarie och stödjande samt alla som jobbar inom FSS och distriktsföreningarna, ja alla som på ett eller annat sätt är delaktiga i vår synskadeverksamhet en riktigt Fridfull Jul och ett glädjefullt år 2011.

Gunilla Löfman
Förbundsordförande

*****

En riktig god jul och framgångsrikt nytt år 2011! Tillönskas alla av verksamhetsledare Marita Tierala.

*****

God Jul och Gott Nytt år önskar Medlemsbandets och Finlands Synskadades redaktörer Sofia och Cecilia

*****

God Jul och ett händelserikt 2011
Tack för samarbetet under 2010. Från och med den 13.12 2010 är jag ledig, vid arbetsbordet på FSS den 10.1 2011.
Hälsningar Stina Wiik-Latvala, rehabiliteringsrådgivare

**God jul
och gott nytt år!**

FSS kansli är stängt från
23 december 2010 till 7 januari 2011